

Előfizetési ár

„MAGYAR DOHÁNYÚJSÁG”-ra
 Egész évre . . . 4 frt.
 Fél évre . . . 2 frt.
 Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
 vagy utalvánnyal minden
 postahivatalnál eszközölhető.

SZERKESZTŐSÉG:
 Budapest,

VI., Podmaniczky-utca 1. sz.

MAGYAR

DOHÁNYÚJSÁG

Előfizetési ár

„MAGYAR DOHÁNYÚJSÁG”-ra
 Egész évre . . . 4 frt.
 Fél évre . . . 2 frt.
 Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
 vagy utalvánnyal minden
 postahivatalnál eszközölhető.

KIADÓHIVATAL:
 Budapest, VI. váci-körút
 55. sz., II. em. 20.

A dohánytermelést és dohánykereskedést felkaroló gazdasági szaklap.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és az ország minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

Felolvasó szerkesztő és lapulajdonos:
DARÓCZI VILMOS.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és az ország minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

Lapunk szerkesztősége augusztus hó 1-től Podmaniczky-utca 1. szám, I. em. alatt lesz.

TARTALOM: A dohányérés. Irta: D. V. — Korán ültessük ki a dohányt. Irta: Gamberszky József. — Az 1887. évi dohánykereskedelemtől. Gompercz testvérek cég jelentése. — A szegedi felügyelőség körzet mintá ültetvényeinek és a kerületbeli községek dohányainak állásáról. Irta: Láng Ferencz. — Hasznos utasítások az elszázi dohánynevelés emelésére. Irta: Schmitter Agost. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Julius 1-től új előfizetést nyitottunk lapunkra. — Tisztelettel kérjük ez alkalommal minden t. előfizetőinket, akiknek előfizetésük lejárt, szíveskedjenek mielőbb meghosszabbítani előfizetéseiket.

Lapunk előfizetési ára:

Negyed évre 1 frt.
 Fél évre 2 " "
 Egész évre 4 " "

Az előfizetések legjobban postaltalvánnyal a „Magyar Dohányújság” kiadóhivatalába, Budapest, VI., váci-körút 55. sz. alá küldendők.

A dohányérés.

Hogy a dohány mikor érett, azt egy hiszem minden termelőgazda tudni fogja, még akkor is, ha annak egyéb munkájával nem is foglalkozik, és nem is ért bele semmit. Mert azt tudja ország világ, hogy a mikor a dohánynak sötét zöldszine világos zöld színűvé válik és kezd sárgás színt kapni, az érésnek indul.

De az a nagy baj, hogy bár tudja, hogy milyennek kell lenni, mégis évek hosszú során át, a dohányok országwide érletlenül törnek le, különösen az utóbbi év termelésének kilenczven százaléka bizonyára érletlen volt.

De nem is lehet az másként, a midőn a nem egészen helyesen megmivelt és elkészített talajban, Junius második felében kezdődik az ültetés; hogyan tudjon az az annyira megváltozott éghajlatunk szeszélyes időjárásában és rövid nyarunkben megérni?

A dohánynak, hogy megérjen, az elültetés napjától számítva, közepes időjárás mellett 70—75 napra van szüksége.

Egész törekvésünk oda legyen irányulva, hogy dohányainkat érletlenül le ne törjük; hogy ez évben dohányunk jobban megérjen, némi reménységünk van. A kedvező időjárás a dohányokat gyorsan fejlesztette, a jó meleg napok pedig rendkívülien előmozdították az érését is.

Azután ez évben igen sok jóra törekvő haladó gazda korán ültetett már, ezek bizonyára már érett dohányt fognak szedni.

De a későbbben ültetett dohányokat — e rendkívüli kedvező időjárásban — sem lesz szükséges egész érletlen állapotukban letörni, csak nem szabad vele sietni és ideje előtt letörni.

Rendkívüli dolgokat számításon kívül kell hagyni, értem bizonyos gazdáknak abbéli féltelmét, hogy a fagy korán bekövetkezhet. Ezen esetek ugyan már gyakran következtek be, de ha csakugyan be is következnek ezen természetellenes dolog, hogy Szeptember közepén fagy áll be, és dohányunk még akkor is érletlen volna és lábán megfagyna: még ez esetben is nem sokkal nagyobb a kár benne, mintha érletlenül törtük volna le, mert az érletlen dohány az, a mi tönkre tette dohányunk renumméját mindenütt.

Gyakran kell a mutatkozó kacsot letörni, a mi a dohány fejlesztését és érését idézi elő.

Az érni kezdő dohány hervadni és lankadni kezd, ugy annyira, hogy egész merevségét elvesziti, még a hűvös, harmatos éjjelek sem képesek visszahelyezni merevségébe. — Az érni kezdő dohány megszűnik sötét zöld lenni, a levelek kissé érdesekké válnak és sárgás foltokat kapnak, az erekzetek fehérnedni kezdenek, — helylyel-helylyel márvány színű foltokat kapnak. Ezek az érteségi jelek.

A nagyon kövér talajban ezen jelek kissé nehezebben vehetők ki.

Ha dohányunkon a nevezett jelek mutatkoznak, de nem szórványosan, hanem általánosán lesznek a jelek láthatók, akkor, de csak is akkor kezdjük meg a törést.

Az általam már oly gyakran említett szükséges elővigyázati intézkedésekből a törésnél kiemelendő, hogy a dohányt törő kertész a letört dohányt nagy rakásokba ne tegye, hanem rendes egyenlő kis csomagokba, a levelek színével lefelé fektesse. Arra is kell figyelni, hogy azok minden nap behordassanak, és a behordásnál a lehető legnagyobb elővigyázattal kell lenni, hogy azok a kocsirost vastagon és zártan ne rakassanak, hogy azokra semminemű teher ne jöjjön. Lehetőleg minden nagy rázástól meg kell óvni, és haza érkezéskor azon renden, elővigyázattal mellett le is rakni.

D. V.

Korán ültessük ki a dohányt.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Tisztelt szerkesztő ur!

Mint a »Magyar Dohányújság« buzgó olvasója igen jól tudom, hogy tisztelt szerkesztő ur a legnagyobb készséggel tért enged becses lapjában mindazon közleményeknek, melyek hazai dohánytermelésünk emelésére, vagy annak jövedelmi képesség fokozására vonatkoznak.

Engedje meg tehát, hogy Önt ezennel értesithessem, miszerint javaslatom folytán az itteni m. kir. dohány beváltó hivatalnál egy kis, 200 []-ölet magában foglaló dohánytermelés mintaiskola állított fel.

Ezen ültetvény egészen független amattól, mely ideiglenesen Thaszári Bokross László ur vezetésére bízott, a hivatal belső udvarában van, és főkörvonalaiiban a következő czélok-nak kell, hogy teleljen meg:

1. Alapos kipróbálása a jókori és késő ültetés közt fennálló különbségeknek, illetőleg azok előnyeinek és hátrányainak.

2. Kipuhatolása annak, vajlon milyen befolyást gyakorol a termény minőségére egyrészt a trágyázási mód, másrészt pedig a talajnak fekvése? mi vegből az egyik irány felé a dohánykertet nagyobb felét komposttal, — melyet dohány alá a legjobbnak tartok, — megtrágyáztattam, és a másik irány felé mintegy 20—30 l területű 35° szög alatt emelkedő mesterséges lejtőt emeltem.

3. Kipuhatolása annak, vajlon mi módon volna a nálunk évenként fellépni szokott és állandó országos csapással vált féregragás megakadályozható?

4. Tenyésztése mintegy 4 kg. teljesen megbízható és erőteljes dohánymagnak, s végre

5. Hogy a felállított mintaiskola által nem csak a hivatalnál megforduló termelőknek, hanem a fiatalabb dohány beváltó tisztviselőknél is alkalom nyíllyék arra, miszerint az okszerű dohánytermelést és kezelést minden mozzanataiban gyakorlatilag szemléllhessék.

A dohány mintáültetvények illetőleg általában a nézet az, hogy azoknak, erejükből kitelhetőleg és saját eszközeink kellő hozzájárulásával, mindenkor sikerülniök kellene, mert a csekélyebb terjedelem biztosítja a kedvezőbb eredményt, és mert továbbá mindnyájunk előtt eléggé ismeretesek mindazon feltételek, melyek alatt nem csak bőséges termésre, hanem jeles, és a gyártásra előnyösen felhasználható anyagra egész határozottsággal számíthatunk.

Értek alatta ugyanis:

Alkalmos és lehetőleg előtrágyázott talajnak kiválasztását,

Ennek előkészítését különösen ősszel való melyebb szántását.

Megfelelő dohánymagnak kiválasztását, és erőteljes palánták nevelését, két-két heti időközben készítenő aránylagos számu meleg- és hidegággyak által.

Az egy vagy kétszeri kapálást és azután töltögtetést.

A kacsoszás és tetőelhányásnak kellő időbeni eszközözését.

A levelek megérési idejének kellő bevárását és az ezen alapon fekvő fokozatos szedését. Végre a fonyasztást, a ritka füzést, az okszerű szárítást s. a. t.

És mégis mind eme tudományunk, a jóakaratt és az okszerű eljárás rendszeren elégtelenek bizonyul arra nézve, hogy fardalmainkat teljes eredménnyel megjutalmazva láthassuk. E tekintetben nagyon is gyakran az időjárás szeszélyeinek vagyunk alávetve, és igaza van a magyar példabeszédnek hogy: »Az idő a gazda«.

Másrészt minden évben kisebb nagyobb mértékben szokott miniket meglátogatni a sikeres dohánytermelésnek eddig legmakacsabb ellensége, egy valóságos dohánypillyoxera: a földiherényó, (Agrotis Noctua segetum) különösen »pajor« elnevezés alatt ismeretes.

Ezen rovar pusztító befolyásai ellen egyszerűen tehetetlenek vagyunk, és egyelőre más eszközt nem ismerünk, mint a dohánnyálcidinket keletkezett hézagokat igazán bámulatra méltó kitartással egyre csak javíttatni, m. mellett

és ilyen időtlen állapotában kezd virágni; ebből ugyan soha jó minőségű dohány nem lehet. — Az észjárás nagyon helyes volna, csakhogy a gyakorlatban azt hiszeni nem válik be.

A legrotationálisabb orvosság a korai ültetés, a mint azt czikkiró ur igen helyesen kifejti. Szerk.

Az 1887. évi dohánykereskedelemlről.

GOMPERZ testvérek czég jelentése a keresk. kamara-hoz.

Az 1887-ik év dohány forgalma a kereskedőknek nem nyereséget, de veszteséget hozott. Az 1886/87-iki dohánytermés is egy láncszemet képez ama rossz sikertű dohánytermelési évek láncolatában, melyek édes hazánkat több év óta sújtják.

Egyrészt ezen termés hiányos, nem jó productuma, és másrészt a kedvezőtlen constellatiók a fogyasztási helyeken, vajmi csekély kílátást nyújtanak az 1887-iki üzletév menetére nézve.

Az 1886/87-ik évben 10,471 hold a mult évi 11,057 holddal szemben, lett beültetve kivitelre szánt dohánynyal; termett pedig a beültetett területen körülbelöl 40,000 mtmáza.

A termés, mint már említk, nagyon is negativ képet nyújtá egy jól sikertű termésnek, mellyel a külföldön nem nagyon bátran léphetünk föl.

A francia dohányjövédék az 1887-ben egészenben csak 10,000 mtmázst, az olasz dohányjövédék pedig csak 7000 mtmáza magyar dohányt vásárolt reducált árákon. A francia regie-nek szállított export veszteséggel járt. Eltekintve az alábbszállított ártól, melyen legjobb productumunkat oda eladtuk, a szállítáznál a dohányok osztályozása oly rigorosus és kritikusi volt, hogy nem csak declassirozás, t. i. nemesebb dohányok közönséges osztályokba való sorozása volt napirenden, hanem, hogy a silányabb fajok ezen declassirozás folytán a külföldtől figyelembe sem vétettek, mi nem csak szokatlan volt, hanem nagy anyagi veszteséggel is járt.

A francia dohány regie-nek különbözö körülmények folytán előidézett közönségese a magyar dohány termények irányában, és a bánásmód, melyben a szállítók résziesítették, eléggé világosan mutatják, hogy a jövő évben a francia dohányjövédék aligha fog importra magyar dohányt vásárolni. Oly vevőt veszítenék ez esetben, mely már jelentékeny mennyiségű magyar dohányt fogyasztott, s egyes dohányfajainkra bizony nem könnyen találának hozzá hasonló fogyasztót.

A szerb dohányjövédék, melynek dohánypiacunkon való megjelenését már a mult évben lelejtük bizonyos differenciáik következtében, melyek közte és a szerb pénzügyminiszterium között merültek fel, 1887-ik évben nem tehetett további bevásárlásokat magyar dohányokban; azonban mégis van reményünk, hogy ezen differenciák kiegyenlítése és a dohány egyedürség előrelátható elvevése a bérlő társaságtól s annak birtokba vétele az állam által, mondjuk, mindezek után a szerb dohányjövédék is rendes vevőink sorába fog lépni.

A román dohányjövédék csekély mennyiségű fedő dohánylevél megrendelésen kívül az 1887-ik évben 500,000 kilogramm közönséges vágott dohányt oly olcsó áron kapott, hogy ennek következtében elhatározta magát még 1.200,000 kilogramm közönséges magyar dohányt rendelni. De bármily örvendetes is legyen azon tény, hogy nehezen kelö közönséges dohányunk Romániában utat tört magának, mégis fájdalommal kell elismernünk, hogy az elért árak nem voltak normalisak, s csak igen siralmas tiszta jövedelmet, mely a szállítókra nézve ugyszólván effektív veszteség volt, hoztak, továbbá még kétségre vonható azon körülmény

is, hogy vajjon Románia megmarad-e stabilis vevőnek; és vajjon nem csak azért tetted-e megrendeléseit, mivel dohánytermelése felette rosul sikerült.

Szorongattott üzletmenet mellett egészen mintegy 12,000 mtmázst szállítottunk külföldre. Csak egy minőségben jól sikerült dohánytermés, könnyű és jól égö dohány nyerhetné meg külföldi vevőknek tetszését, öntene uj életet a dohány forgalomba. Csak a kis mértékben kéznél levö fedőlevél tudott közepes árt elérni. Világos jó vágóanyag, valamint bizonyos más specialis fajok csak vontatva s leszorított árak mellett keltek el. Egészen közönséges dohányok, melyeknek időközönként semmiféle keletjük nem volt, Svájcba, Belgiumba és Hollandiába lönök szállitva ros árak mellett. Az egész kivitelű üzlet összképtél oly sivár szántó földhöz hasonlíthatjuk, melynek barázdaín eltörpült és hervadt virágcsák tenységnek.

A magyar dohányjövédék 1886—87-ben 91,035 beültetett hold után 327,591 mtmáza dohányt nyert, mely quantumból 187,651 mtmáza az osztrák jövédéknek lett átadva, úgy, hogy a magyar jövédéknek csak 139,940 mtmáza maradt.

Utöbbi a mult év folyamában jelentékeny mennyiségű közönséges dohányt exportált.

Végül még fölemlítk, hogy a dohánykereskedelem tennállásának vagy eltörlésének kérdése kielégítő, békés megoldást nyert, és hogy a káros bizonytalanság, melyben a kivitelű dohánykereskedelem huzamos időn át volt, t. i. míg ezen kérdés vitás volt, azon elhatározás által, hogy a lejárt üzleti engedélyek mindenesetre csak 2 évre hosszabíttatnak meg, teljesen megszűnt.

Az árak a mult évekhez képest még mérsékeltebbek, s 50 kgrammonként számítva a következők.

rövid kocsanü	4	—	5	frt.
könnyü levél	7	—	8	"
Közönséges vágóanyag	6 $\frac{1}{2}$	—	8	"
Leveles világos színű vágóanyag	12	—	17	"
Beté dohánnyak	7	—	8 $\frac{1}{2}$	"
Fedőlevél	12	—	16	"
Boriték levél	25	—	28	"

A szegedi felügyeléségi körzet mintautletvényeinek és a kerületbeli községek dohányainak állásáról.

A „Magyar Dohányujság“ eredeti tudósítása. 2998. sz.

Tekintetes szerkesztőség!

A f. hó 9-én kelt értesitésem öta a szegedi dohánybeváltó-felügyeléségi kerület dohánnyültetévei; a gyakoribb esös és hüvös időjárás mellett fejlődésükben szépen haladnak előre és a kílátások a mennyiségre nézve jó közép, minőségre nézve pedig kitünö dohánnyermésre mindinkább erősbülnek.

A lefolyt időszakban az itteni mintatelepen a róza dohánnyal és kigyósi dohánnyal már az anyalevelek törése is befejezve van; a With Burley, bár egyenlöntlenül fejlődött: egyes példányai igen szép leveleket és 20—22 levélhozamot is adtak; de ezen jó Tisza iszap homokos talajban kisseté tul kövérek lévén, durva szövötteknek látszanak; *aljevelek igen szép szárgóra száradtak, valamint a többi dohánnyajról nyert alj és lábszár dohánnyevelek is általában; habár azok egészen fedél alatt exicator gerobnerek aggalva csak kellö világosságban kitéve lettek száradékosan szárítva; tehát napot sohase láttak, mi azt eredményezte, hogy azok igen tartalom dúsak és szivarkagyártásra igen alkalmasak lesznek.* A muskatály dohánnyal az alj dohánny-

levelek és lábszárlevelek törése már szintén befejezve van és most az érni kezdö anyalevek törése van folyamatban.

Ezen tanulmányi mintatelep megtekintésére a t. dohánnyermelőket általában, de különösen a t. nagy dohánnyermelő urakat kiválóan saját érdekükben felkérem és egyáltalán tisztelettel figyelmeztetem a dohánnyermelőket, hogy Cs.-Apátfalván (Csanád megye) Csongrádon. Csanyon (Csongrád megye) Csókán (Torontál megye), Félegyházán (Pest, Pilis, Solt, Kis-Kun megye) és Palánkán (Bács-Bodrogh m.) a m. kir. dohánnybeváltási telepeken levö okszerű dohánnyermelési és kezelési mintatelepeket látogatásaiikkal minél gyakrabban szerencsétlenül és feles kérészeik közül legalább a jobbakat szemléletti oktatás nyeresze czéljából ez időben a legközelebbi mintatelep meglátogatására utasítani sziveskedjenek, hol a m. kir. dohánnybeváltó hivatali kezelö urak minden tekintetben készséges felvilágosításokkal és szakszerű oktatást fognak minden látogatónak mindenkor adni.

A minta-ültetvényeken a bügázás (tetö-elhányas) és kacozás, a termelök ültetvényein pedig általában a töltötgetés van folyamatban, de a csongrádi és félegyházi dohánnybeváltási körzetben néhol a korai ültetéseknel már az aljeveleket törik is.

Jég eddig csupán Mélykut, Kun-Baja és N.-Palánka Bács megyei községek határában és a palánkai mintautletvényen tett csekélyebb mérvű kárt.

Szeged, 1888. julus 21-én.

Tisztelettel

Láng Ferencz

m. kir. p. ü. tanácsos, doh. bev. felügyelő.

Hasznos utasítások az elszászi dohánnyermelés emelésére.

Irta: SCHMITTER ÁGOST, a cs. dohánnykeze. technikai igazg. Strassburgban. (Folytatás.)

De Saint-Pierre-Bernardin azt állította, hogy minden palántának van a föld fölületén egy négyszög mértföldönvi területe, melyen jobban virágzik, mint a föld felületének más részén. Saját tapasztalataim után állíthatom, hogy minden négyszög mértföld más természetű dohánnyt produkál; ezt nem csupán a talajnak tulajdonitom, hanem főleg a klimatikus viszonyoknak, és ezt, legalább véleményem szerint, sem a művészet sem a tudomány meg nem változtathatja.

Kinek alkalma volt megnézni a császári dohánnykezelőség kiállítását Freiburgban, megjözödhetett róla, hogy a sok nicotiana-faj közöl csak kettö terjedt el a föld kerekén dohánny név alatt. És pedig a nicotiana rustica, és az általán termeltetni szokott nicotiana tabacum. Megjegyzendö, hogy a nicotiana a világ minden részén, hol csak termelték, uj fajokat képzett, melyeket bátran válfajoknak nevezhetünk. Ezen válfajok oly határozottan elütnek egymástól, hogy, ha az ember már ismeri egy országnak dohánnyát, nem tévesztethük azt össze más országgal, jöllehet a növényt minden ország egy és ugyanazon forrásból, ugyanazon egy országtól kapta. Ebböl azon következtetést vonhatjuk le, hogy az elszászi dohánny ma is ugyanolyan, mint egy század előt volt, s hogy Elszászban nem lehet Havanna-dohánnyt termelni. Nagyon természetes tehát az is, hogy minden válfaj más természetű is, mi a különbözö dohánnyok, különbözö illatánál eléggé bebizonyodik.

Ismertes általán, hogy minden nemzet másként dohánnyoz és főleg úgy, amint az

neki nyujtatik. Ez főleg a monopoliumos országokra mondható, hol az is az állampéztár érdekeinek van alárendelve.

Egy hírneves, sokat utazott dohányiparos azt állítja, hogy ő azt tapasztalta: minél erősebben iszik valamely nemzet, annál többet dohányoz. Nagyon érdekes volna, de nagyon messze kiterjedő is, ha a világ minden népét összehasonlítanánk valaki, hogy t. i. mint füstölt é a dohányt, s kimutatná a különbségeket.

Hogy mennyire elhatalmasodott szokás a dohányzás egyes országokban, bizonyítja a következő példa:

Az 1870-iki évben naponként államtal énktezésben egy magas állású hivatalnoknál; igen erős dohányos volt.

Egy napon azt mondja nekem, nincs mit elfüstpölnie, pedig az egész éjjel át dolgozta kell. Adtam neki egy quantum új caporál dohányt, s ő Hochapfel urnál egy zuav-fejett ábrázoló pompás kis pipát vásárolt magának.

Másnap fölkerestem ezen urat; betegesen teküdt ágyában. Alig foglaltam helyet, a pipára mutatva mondá: „Ez a zuav az éjjel majdnem megölt egy poroszt. Valóban oly rosszul lettem, hogy azt hittem meg kell halnom; Istenem! hogy lehet ez a dohány annyira erős!”

Néhány nappal később egy párisi tüzbiztosítási inspectorral Németországba kellett utaznom. Ez az ur is igen erős dohányos volt; minden zseb tele tömte caporal-dohánnyal; megjegyzésekre, hogy ez ostobaság, miután mindenütt lehet jó pipadohányt kapni, válaszába: „Én nem tudom elszívni a szalmát!”

És így van ez az egész világon, mindenki azt hiszi, hogy aminek ő azokva van, az a legjobb szokás.

Egyik nemzett ennek a dohányynak az aromáját szereti, másik meg annak: egyes embernél pedig ez annyira változó, hogy nem is lehet általános „iz”-ről szólni. Sok dohányosnak még „ize” sincs. Ezen esetet gyakran felhasználják a kereskedők s gyakran szédellegetek visznek az által véghöz.

Hiszen csak nem régen történt, hogy Elzászban s elzászi dohányból készült szivarokat, ca mer un i szivar gyanánt szivták el!

A következőzés, mit mindezekből levonhatunk, az, hogy kétszáz év alatt az elzászi dohányynak biztos vevője volt, s pedig a nében, mely ezen dohányynak elszívásához nagyon hozzászórt, míg más népek ismét más dohányokhoz szoktatták magukat. Az azonban még sohasem történt, hogy egy népfaj dohányzásban szokását mátlól holnapig feladta volna.

Ama körökben, melyekben én tizenhölcz év óta forgok, mindig azon véleményem hangsúlyoztam, hogy főleg arra törekedjünk, miszerint productumaink részére új és újabb consumenseket nyerjünk: legelőbb azonban az lebejzen szemünk előtt, hogy a már meglévő consumenseket el ne veszítjük.

(Folyt. köv.)

VEGYESEK.

Tudósítás a dohány állásáról. Kis-Orosz-ról (Toronto megye) július 27-iki kelettel a következő tudósítást tettük: Felette örvendek, hogy már egyszer jó és örvendes hírrel is szolgálhatok becses lapjának. Dacára az ültetéskor uralgott nagy szárazságnak dohányunk páratlanul szépen áll, mint a mult heti csendes és bő esőnek köszönhetünk. Dohányunk kivétel nélkül szép fris és gyönyörű. Már harmadszor is megvan kapálva. Ha mostanában szerencsések leszünk esőt kapni, akkor oly dohánytermelésünk lesz, minő nem volt évtizedek óta. Adja Isten, hogy ugy legyen! mert bizony nagyon ránk férne egy bő dohánytermés. A pénzügyőrök e héten mérték fel hivatalosan a dohányföleket. Minden a legszébb rendben s csendben folyt le.

Ambrus József,
plébános.

Dohánytermelési kísérletek Angliában.

Nagy érdeklődéssel néztünk elébe az Angolországban a dohánytermeléssel tett kísérleteknek s annak idején egy angol lap után részletesen megemlékeztünk azokról. Mint angol lapok írják, a kísérletek nem jó eredményre vezettek, amennyiben a termelt levelek a legközöségesebb dohányizt is nélkülözök.

A régi jó időkben. Regensburgban 1800-ban egy, 178 lapra terjedő könyv jelent meg *»Taschenbuch zum Nutzen und Vergnügen für Tabakraucher und ihre Freunde»* cím alatt, mely a dohány történetét, a dohánygyönyt és termesztést, a dohányzást módokat és eszközöket srb. 14 fejezetben tárgyalja. Hazánkra vonatkozólag a következő adatok közölteknek:

„In Ungarn wurde 1670 die Tabakseinfuhr bey Confiscationsstrafe, das Rauchen aber dem Adel bey 50, dem Bauer bey 6 Gulden strafen verboten; welches Verbot in den Jahren 1683, 1686, 1688, jedoch ohne Erfolg erneuert wurde. Im Jahre 1689, wurde die Pflanzung desselben bey 2—300 Gulden strafe verboten. bis man endlich dem strome der Gewohnheit nachgeben musste.“ (43. lap) „Der in Ungarn seit mehr als hundert Jahren schon erbaute Tabak hat seiner Natur nach immer einen grossen Vorzug vor allen europäischen Pflanzen dieser Art. Darum hat auch dieses Land zu allen Zeiten, in welchen die Tabakexportierung aus Amerika unterbleiben mussten, einen grossen Absatz derselben in alle Provinzen Europens gemacht. Im Jahre 1779 machte es einen Debit an Schnupftabak von 100759 Pf. und 3.273,136 Pf. in Blättern nur über Trieste; 1780 schickte es über Fiume und Bucari 24905 Centner für 1.211,875 Gulden; 1786 nur für 916856 Gulden und in dem jetzigen französischen. Kriege, da der Handel mit Amerika nicht sonderlich gestört wurde und es Tabakplantagen in aller Herrn Länder giebt, verdienen die Ungarn 1796 an Tabak 619,858 Gulden. Woher es kommt, dass die ungarische Pflanze von vorzüglicher Güte ist, kann ich nicht sagen. Ein Recensent versicherte uns aber neulich in der Jenaischen allgemeinen L. Z. folgendes: „Bey der eintredender Unsicherheit der amerikanischen Schifffart durch französ. Kaper, hat sich der Handel mit ungarischem Tabak merklich gehoben und Presburger Kaufleute versenden dafon eine Menge auf der Axe durch die österreichischen Erbländer mit Pässen nach Deutschland. In der That wenn die deutschen Raucher durch gute Commitenten sich Ächten Janoshazer, Fezes quarmether (igy, a. m. Füzességymater), Debröer, Hidascher und dergleichen Tabak bringen lassen, so ist Recensent versichert das sie dabey den vielen theuern Knaster ersparen könnten.“ (52—53. lap) „177. nahm Theresia an Tabakgefällen ein 806,000 Rthlr.“ (55. lap) „Brasilien tabak, aus Brasilien über Portugall in Rollen, welche zu 500 Pfund in Ochsenhäute eingenäht sind. . . . In Brasilien sucht man die ersten, besten, grünen, durchsichtigen Blätter heraus, und fertigt aus diesen den Legitimo. Der aus den übrigen Blättern fertigt führt den Namen, Carasois prima, secunda, tertia und geht grössten-theils über Hamburg nach Ungarn. Böhmen und das südliche Deutschland“ (68. lap) „4. Ungarischer Tabak, ist von natur ein sehr guter und feiner Tabak, hat schwarzbraune Blätter und wird nach brasilischer Weise gewöhnlich zubereitet; daher er auch dieselbe Feittigkeit hat. Er wurde aber bisher nicht sehr geachtet und blieb gemein und wohlfeil. Ein wenig mehr Cultur und feinere Zubereitung würde ihn leicht, wie schon gesagt, zum amerikanischen erheben können.“ (70. lap) „Die Türken ziehen die rothen, thönnernen, kleinen Pfeifenköpfe diesen meerschaumnen vor, und verhandeln die letzteren meist an die Griechen, die sie da Weiter nach Siebenbürgen und Ungarn verführen.“ (124. lap.)

Szerkesztői Úzenetek.

Solymossy urnak, Apateleak. A czélszerő dohányszárító pajta és simító helyiség leírását tartalmazó füzetkét b. czimére elmeneszettük. — **G. A. Kékese.** Tudósítását köszönettel vettük. — **F. G. Er-Semjen.** Szives tudósítását kérjük. — **Györgyel uradalom.** Hogy állnak a dohányszárító — **L. F. Szeged.** Szives tudósításával igen megörvendeztetett. Örömlök felette nagy a mintatelepek szép sikerei felett, különösen nagy fontosságúak az aldohánnyal tett, abbéli sikeres kísérletek, hogy azokat bent szárítva s kezeelve annyira sikerültek hogy annyira mint szíra nézve; vajha termelőink tömegesen látogatnók a mintatelepeket és azok szép eredményéről példát vennének. — **Hofmeister testvérek, Halas.** A megrendelt Excicator szegek végett intédkedtünk a czégnél.

Az Első Budapest-soroksári mútrágyagyár Mogyorósy L. J. és Stein

ajánlja az öszivetéshez gyártmányait, nevezetesen: **fákutagunót, fákut-superphosphátot, csontliszt- és superphosphátot**, valamint **párolt csontlisztet**, szavatolt belérték mellett.

Minták és árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezések intézendők:

Budapest, V. ker., Béla-utca 1. sz.
(Szolid képviselőik kerestetnek.)

Hirdetmény.

Előfordult azon eset alkalmazástól, hogy egy dohánynagytermelők egy új szárító pajtát állítottak fel az idén, mely dohányszárítási céloknak ugyan megfelel, — de annak belső berendezésénél, a zsinór felvétel könnyítése, illetőleg lehetősitése végett, az új dohánytörvény végrehajtásáról szól, mult évi december 31-én kelő 74.090 számú pénzügyminiszterrendelettel kívánt átjárók alkalmazásáról megfelejtkezett:

Saját érdekében figyelmeztetik a dohánytermeléssel foglalkozó tisztelt gazda közönség, — miszerint a dohányszárító pajták és simító helyiségek létesítésénél, az országos gazdasági egyesület által kiadott, a „Gazdasági Lapok“ f. évi 24. és 25. számában ezen czim alatt, — „Milyen legyen a czélszerő dohánypajta és simító helyiség?“ megjelent tájékoztató minta-tervhez alkalmazkodjék és felhivatik, hogy az elkészült tervet kivitel előtt, a dohánybevéltő-hivatalok útján az illetékes m. k. dohánybevéltő-felügyelőséghez juttassák el, betekintés végett.

M. k. dohányjövedéki közp. igazgatóság.